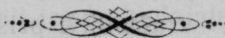

kojninskega zavarovanja, ne da bi smel zavarovanec zahtevati povračilo vplačanih priznalnih pristojbin.

Od plačila priznalnih pristojbin se morejo na njih prošnjo oprostiti zavarovanci, ki so bili poklicani na aktivno vojaško službovanje in sicer za ves čas tega službovanja.

(Dalje prih.)

Ali je stanovanjsko sodišče upravno oblastvo?

Dr. Francè Goršič.

Zakon o stanovanjih z dne 30. decembra 1921 določa (čl. 6.), da je ustanoviti posebna sodišča za pretresanje in reševanje pritožb, ki bi se vlagale zoper odloke stanovanjskih oblastev pa zoper neenoglasne odločbe razsodišč, ki poslujejo pri stanovanjskih oblastvih. Pritožbe da je vlagati na prejšnjem ozemlju kraljevine Srbije, Črne gore in Vojvodine pri ministrstvu za socialno politiko, v ostalih pokrajinah pa pri pokrajinskih upravah.

Baje ne toliko zato, ker upravnih stvari ni spajati z rednim sodstvom, nego bolj radi tega, ker so se apelacioni sodovi branili velikega bremena, ki se jim je kot stanovanjskim sodiščem obetalo, je bila opuščena namera, pretresanje in reševanje stanovanjskih pritožb poveriti rednim višjim sodiščem. V pravilniku za izvrševanje zakona o stanovanjih (odslej kratko: stanovanjski pravilnik) je minister za socialno politiko upostavil posebna stanovanjska sodišča (stanovanjska oblastva II. stopnje) in sicer v Beogradu za Srbijo, Vojvodino in Črno goro, v Sarajevu za Bosno, v Splitu za Dalmacijo, v Zagrebu za Hrvatsko, v Ljubljani za Slovenijo.¹⁾

¹⁾ V vseh redakcijah čl. 45. stan. prav. (ne tudi v zakonu o stanovanjih) je določeno, da ustanove veliki župani stanovanjska sodišča, čim bodo osnovane oblastne občne uprave. Izrečno odreja tudi odločba min. sveta z dne 3. decembra 1924. O. br. M. 1431 o ukinitvi

Ustroj je določen nastopno (čl. 45. stan. prav.). Vsako stanovanjsko sodišče je sestavljeno tako, da ima predsednika in potrebno število sodnikov. Po potrebi in obsegu poslov posluje en odsek (senat) ali več odsekov.²⁾ V vsakem odseku odločajo trije člani. Po potrebi in na predsednikov poziv zborujejo ti člani sodišča v skupni seji, da sklepajo o načelnih vprašanjih zaradi enotnega postopanja. Predsednik in člani stanovanjskih sodišč morajo imeti kvalifikacijo za sodnike rednih sodišč ali pa morajo biti državni uradniki z dovršeno pravno fakulteto.³⁾ Predsednika in sodnike pri ministrstvu za socialno politiko postavlja minister, pri pokrajinskih upravah pa pokrajinski namestnik.⁴⁾ Predsedniku in članom gre honorar, ki obremenja državno blagajno. Višino honorarja odreja minister za socialno politiko, pokrajinski namestnik ali oblastni veliki župan.⁵⁾

Zakon o stanovanjih (čl. 6.) je tudi ukazal, da so odločbe posebnih sodišč, ki naj se ustanove, izvršne. Ta zakonska oddelka za soc. politiko pri pokrajinski upravi za Slovenijo v Ljubljani in o prenosu poslov tega oddelka, da ustanovita velika župana, ljubljanski in mariborski, vsak svoje stanovanjsko sodišče pri svoji oblasti (čl. 3.). Predmet te razprave se tiče torej tudi stanovanjskih sodišč v Ljubljani in v Mariboru, ki sta pričeli poslovati letos.

²⁾ Pri pokrajinski upravi za Slovenijo sta prvotno poslovala dva senata, a septembra meseca 1924. je bil drugi senat ukinjen.

³⁾ Po prvotnem besedilu stan. pravilnika naj bi se jemali predsednik in člani izmed uradnikov-pravnikov oblastva, ki je pri njem stanovanjsko sodišče obrazovano; po osebнем pristanku in z odobritvijo rednega sodišča pa naj bi se smel en član imenovati tudi izmed rednih sodnikov. To odredbo je minister za socialno politiko odpravil že z rešenjem z dne 30. decembra 1922. št. 16.181, ki je objavljeno v Uradnem listu 24/1923 (kos 4.).

⁴⁾ Z rešenjem z dne 19. februarja 1923. br. 15.777 P. je minister za socialno politiko odpravil določbo, da velja postavitve predsednika in sodnikov za leto dni. Od 1. 1. 1925 l. dalje postavlja predsednika in sodnike oblastni veliki župan (glej opombo¹⁾).

⁵⁾ Gori v opombi ¹⁾ navedeno likvidacijsko rešenje je pridržalo pravico določevanja višine nagrade izključno ministru za socialno politiko. Od 1. 1. 1925. dalje pristoji velikim županom zgolj pravica, da predlagajo nagrado.

določba je v stanovanjskem pravilniku izpopolnjena z besedami: »Odločbe stanovanjskih sodišč so izvršne in zoper nje nima nihče pritožne pravice.«⁶⁾

Je-li stanovanjsko sodišče upravno oblastvo II. stopnje, ki se smejo zoper njegove odločbe vlagati tožbe na upravno sodišče v smislu čl. 18. zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih, to vprašanje je postalo aktualno, ko je začelo s 1. avgustom 1923. l. poslovati upravno sodišče za Slovenijo v Celju (glej stran 475. Ur. l. ex 1923) ter pozivati stanovanjsko sodišče pri pokrajinski upravi za Slovenijo v Ljubljani, naj poda svojo izjavo na vloženo tožbo ter predloži spise. Navod, ki ga je ministrstvo za socialno politiko dalo stanovanjskemu sodišču, je rekel, da je »Sud za Stanove jedan špecijalan sud, ne administrativna vlast« ter da ne pristoji upravnemu sodišču nobena pravica vplivati na izvršne odločbe stanovanjskega sodišča. Predlagajoč upravnemu sodišču zahtevane spise in vlagajoč hkrati svojo izjavo, je stanovanjsko sodišče po tem napotku v več primerih ugovarjalo, da je stanovanjski spor podsodnosti upravnega sodišča odtegnjen, ker je stanovanjsko sodišče na temelju zakona o stanovanjih in stanovanjskega pravilnika, zlasti še po odločbi z dne 30. decembra 1922. št. 16181., s katero je bil čl. 45. stan. prav. izpremenjen, ter po novelah in sicer po dodatku k stan. pravilniku z dne 6. julija 1923. br. 111. in po izpremembah in dopolnitvah k stan. pravilniku z dne 8. oktobra 1923. br. 100.690. organizirano kot *neredovito pravo sodišče* v civilnopravnem smislu, kakor so bili ali so še: bivši dvorni maršalat, bivša konzularna sodišča na Osmanskem, naša obrtna sodišča, obligatorna razsodišča, patetno sodišče itd. Stanovanjskemu sodišču da pristoji torej *značaj rednih sodišč* v smislu čl. 19. t. 1.

⁶⁾ Okvir te razprave bi bil prekoračen, ako bi razpravljaj tudi o ponovni razpravi na občni seji (glej izpremembe in dopolnitve k stan. prav. z dne 8. oktobra 1923., Sl. Nov. od 16. 10. 1923. br. 237). To popolnoma pogrešeno naredbo je minister za soc. politiko z 31. decembrom 1923. ukinil. Na zahtevo nezadovoljne pravnice stranke je namreč smel pokrajinski namestnik odrediti, da je vzeti dotični spor v ponovno razpravo na občni seji stanovanjskega sodišča.

zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih. Tožba na upravno sodišče in na državni svet v stvareh, ki spadajo v njihovo pristojnost, ni dopustna.

Upravno sodišče za Slovenijo v Celju dosledno odklanja to naziranje trdeč, da je stanovanjsko sodišče zgolj upravno oblastvo, ne pa redno sodišče v smislu gorenjega zakona. Ravno iz čl. 6. zakona o stanovanjih in čl. 45. stan. prav. da poteka dovolj jasno, da člani stanovanjskih sodišč niti niso nezavisni, kadar izrekajo pravico, niti ne sodijo samo po zakonih, marveč odločajo v polnem obsegu tudi po uredbah in po občnih navodilih upravnih oblastev, ki so jim nadrejena: ministra za socialno politiko in pokrajinskega namestnika.⁷⁾ Člani stanovanjskih sodišč da niso stalni, temveč jih sme minister za soc. politiko ali pokrajinski namestnik vsak čas odpoklicati z njihovega položaja. Zakon o stanovanjih sicer res ne govori o tožbah na upravno sodišče, a to da je popolnoma umevno, ker so se pravna sredstva upravnega sodstva uredila v posebnem zakonu, namreč v zakonu o državnem svetu in upravnih sodiščih, ki je izšel pozneje nego zakon o stanovanjih, pa izrečno dovolil pravico, da se sme tožiti pred upravnim sodiščem zoper odločbe upravnih oblastev. Nikakor ne izključuje upravnosodnih pravnih sredstev okoliščina, da proglašča starejši zakon o stanovanjih odločbe stanovanjskih sodišče za izvršne. Tudi odločbe drugih upravnih oblastev so pravnomočne ali neizpodbojne takrat, kadar ni več pravice, da bi se stranka pritožila na rednih instancah, izvršne pa so iz važnih razlogov često že prej. Treba je razločevati izvršnost od pravnomočnosti. Tožba na upravno sodišče po čl. 36. odst. 1. zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih praviloma sploh ne ovira izvr-

⁷⁾ To je upravno sodišče zaključevalo tudi po samem navodu ministrstva soc. politike z dne 26. novembra 1924. K Br. H 72, kjer pravi ministrstvo, »da stoji na stanovištu, da su Sudi za Stanove prema čl. 6. Zakona o Stanovima specijalni sudovi, a ne forum administrativni, pa da prema tome stanarinski predmeti ne spadaju u nadležnost Upravnih Sudova. Koje stanovište zauzima i Državni Savet prema čl. 38. Zakona o Drž. Savetu i Upravnim Sudovima.«

šitve upravnega akta, saj so upravnosodna pravna sredstva po duhu zakona vkljub svoji rednosti vendarle pravna sredstva, ki so naslovljena na oblastva, organizirana po sodniškem načinu; so torej sredstva, ki jih je uporabljati pri oblastvih drugega značaja nego so upravna oblastva. A tudi kadar je vložena tožba na upravno sodišče, sme upravno oblastvo pod nekimi pogoji odgoditi izvršitev upravnega akta. Vse to je dovolj, da po čl. 6. odst. 3 zakona o stanovanjih, ki govori o izvršnosti odločb stanovanjskega sodišča, nikakor ne moreš zaključevati, da je upravno sodišče nepristojno, marveč upravno sodišče je v polni meri pristojno, da rešuje vse tožbe zoper odločbe stanovanjskih sodišč.

V več primerih, kjer je bilo upravno sodišče celjsko tožbam ugodilo in odločbe stanovanjskega sodišča razveljavilo, je ministrstvo za socialno politiko po čl. 39. zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih naročilo, da je vložiti pritožbe na državni svet, ki mu je torej dane dovolj prilike, da se izreče o gorenjem naziranju, ki o njem po vsi priliki lahko trdimo, da je *communis opinio* vseh slovenskih upravnih pravnikov, ter da vrhovno upravno sodišče razsodi, katero mišljenje o značaju institucije stanovanjskih sodišč je pravilno, ali srbijansko ali prečansko.

Do sedaj⁸⁾ je prejelo stanovanjsko sodišče tri *razsodbe* državnega sveta.

1.) Državni svet je dne 29. decembra 1923. Br. 16.371 razveljavil razsodbo upravnega sodišča kot po zakonu neosnovano, ker je našel, »da Upravni Sud nije bio nadležan, da se upusti u raspravu ovoga spora. Njegova nadležnost, određena u čl. 18. Zakona o Drž. Savetu i Upravnim Sudovima, ograničena je u sporovima oko uredjenja zakupnih odnosa Zakonom o Stanovima. Po čl. 6. tog zakona, u vezi čl. 48. Pravilnika za njegovo izvršenje, odluke Sudova za Stanove izvršne su i protivu njih niko nema prava žalbe. Tako isto i čl. 55. Pravilnika u svojim Izmenama i Dopunama od 8. oktobra 1923. g. Br. 100.690. ne dopušta protivu konačnih rešenja Opšte Sednice Suda za Stanove drugo pravno sredstvo sem obnove postupka po čl. 51. Pravilnika.«

⁸⁾ Do konca februarja 1925. Ostali primeri še niso rešeni.

Državni svet se ni pobavil z meritornim vprašanjem (šlo je za predhodno označbo stanovanja v svrhu sodne odpovedi po čl. 10. stan. prav.), marveč se je pečal le z vprašanjem pristojnosti. Motreč značaj tožba na upravno sodišče zgolj s stališča, ki te tožbe prišteva rednim pravnim sredstvom, odloča zoper upravno sodišče in za stanovanjsko sodišče, češ da je le to zadnja stopnja za stanovanjske spore.

Državni svet implicite negira vpliv poznejšega zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih na starejši zakon o stanovanjih gledé dopustnosti upravnosodnih pravnih sredstev (čl. 18. zak. o drž. svetu in upr. sodiščih).

2.) Z istočasno razsodbo z dne 29. decembra 1923. Br. 15.997 je državni svet zavrgel pritožbo stanovanjskega sodišča kot nedopustno iz nastopnih razlogov: »Državni Svet rasmotrio je ovu žalbu i ostala akta, pa je našao, da je rešenje Suda za Stanove nepravilno s formalne strane, jer je Sud istim prekoračio delokrug svoje vlasti. Stanbena vlast, nadležna za kažnjavanje po čl. 6. Pravilnika za izvršenje Zakona o Stanovima, je Vlast za Stanove I. stepena, a ne Sud za Stanove. Tu nadležnost jasno odredjuje čl. 53. u vezi čl. 30., 46. i 47. Pravilnika, tako da nema sumnje, koji je delokrug vlasti Suda za Stanove.⁹⁾ Neumesan je žalbeni navod da Upravni Sud u Celju nije bio nadležan da se upusti u reševanje ovoga spora, nego da je bilo mesta žalbi Drž. Savetu prema čl. 134 Ustava¹⁰⁾. Upravni Sud je poništio rešenje kao nepravilno s formalne strane, ne ulazeći u raspravu su-

⁹⁾ Stanovanjsko sodišče je bilo naprtilo denarno kazen neki tvrdki, ki v postopanju radi izdaje gradbenega naloga ni prijavila bilance. Do novele k stan. prav., to je do 3. maja 1923., je bilo namreč za izrek, da se odvzamejo poslovni prostori in stanovanja po čl. 3. nasl. stan. prav., pristojno stanovanjsko oblastvo II. stopnje, t. j. stanovanjsko sodišče. Državni svet pravi, da bi bilo tudi v času pred 3. 5. 1923. moralo izrekat denarne kazni po čl. 6. odstavku 2. in po čl. 21. odst. 1. stan. prav. stanovanjsko oblastvo I. stopnje, v tem primeru mestni magistrat mariborski, ne pa stanovanjsko sodišče.

¹⁰⁾ To je odgovor na trditev v pritožbi, da je bilo stanovanjsko sodišče edina in začnja stopnja, ter da bi se bil smel tožitelj pritožiti po čl. 134. odstavku 5. ustave naravnost na državni svet, nikakor pa ne na upravno sodišče.

štine spora, za što nije ni nadležan po čl. 6. Zakona o Stanovima. Upravni Sud je pravilno postupio, jer jedino on je bio nadležan u smislu čl. 18. Zakona o Državnom Savetu i Upravnim Sudovima da raspravi pitanje prekoračenja delokruga vlasti od strane Suda za Stanove u Ljubljani. Državni Savet u smislu čl. 134. Ustava i čl. 17. Zakona o Drž. Sav. i Upr. Sud. rasmatra pravna sredstva protivu ukaza i ministarskih rešenja, rešenja privremenih Pokrajinskih Uprava i presuda Upravnog Suda. Medjutim po čl. 45. Pravilnika Sudovi za Stanove nisu odeljenja ni Ministarstva za Socialnu Politiku ni Pokrajinskih Uprava.«

Po tej razsodbi bi se dalo torej zgolj domnevati, da je stanovanjsko sodišče specialen sod, zakaj državni svet se je takšnemu izreku izognil in je rešil, rekel bi, le negativno plat, ko pravi da stanovanjsko sodišče ni nikakršen oddelek ne ministrstva ne pokrajinske uprave ter da radi tega ne bi bilo mesta pritožbi n. pr. v primeru čl. 134. ustave na državni svet, ergo tudi ne mesta tožbi na upravno sodišče. Ali je upravno sodišče navzlic nepristojnosti za stvarno presojanje stanovanjskih stvari vendarle upravičeno, da razveljavi odločbo stanovanjskega sodišča v primeru, kadar je stanovanjsko sodišče prekoračilo svoj oblastveni delokrog, o tem bom govoril z dolaj.

3.) V razsodbi z dne 25. maja 1924. Br. 4807 je državni svet zavrgel pritožbo stanovanjskega sodišča ter se »nije ni upuštao u rasmatranje presude Upravnog Suda u Celju, pošto Sud za Stanove nema aktivnu legitimaciju za žalbu u smislu čl. 38. Zakona o Drž. Savetu i Upravnim Sudovima, jer po istom zakonskom propisu žalbu može izjaviti samo upravna vlast. Pa kako je Sud za Stanove u smislu čl. 6. Zakona o Stanovima jedan specijalan sud, organizovan ad hoc, a ne organ upravne vlasti, to on nije ni mogao legitimitet za žalbu zasnivati na osnovu čl. 38. Zakona o Državnem Savetu i Upravnim Sudovima. Sve ovo sada u toliko pre, pošto žalbu protiv presude Upravnog Suda nije izjavilo ni jedno od interesovanih privatnih lica po ovome

sporu.¹¹⁾ Pa kako, kao što se iz ovoga vidi, ne postoji aktivna legitimacija za žalbu Suda za Stanove, to se Državni Svet nije mogao ni upuštati u rasmatranje napred pomenute presude Upravnog Suda za rasmatranje presude Suda za Stanove, tako ni u ocenu na njenu sadržinu.«

Evo izjave erpressis verbis, da stanovanjsko sodišče ni organ upravne oblasti, nego da je specialen, ad hoc sestavljen sod! Zanimiva je ta razsodba razen tega še v dveh ozirih. Prvič radi tega, ker vrhovno upravno sodišče ni ura doma (čl. 41. nasl. sodnega pravilnika) razveljavilo razsodbe upravnega sodišča, ki je bilo svoj oblastni delokrog prekoračilo s tem, da je — in sicer po mnenju samega drž. sveta — pretresalo meritum stvari brez stvarne kompetence (glej čl. 6. zakona o stanovanjih!), mesto da bi se bilo s sklepom izreklo za nepristojno. Dalje pa še radi tega, ker vprašanje aktivne legitimacije ni pravdno predvprašanje, nego je del glavne stvari in spada v meritum.

Iz gorenjih treh razsodb drž. sveta, ki se pečajo s pravdnim predvprašanjem stvarne pristojnosti, preko tega pa v glavni stvari samo še z vprašanjem aktivne legitimacije, je mogoče povzeti naslednje bistvene reke: Stanovanjsko sodišče ni noben oddelek pokrajinske uprave odn. ministrstva, torej ni upravno oblastvo. Ono je posebno, ad hoc sestavljeno sodišče. Ker ni državno upravno oblastvo, se ne more posluževati upravnosodnih pravnih sredstev. Iz izvršnosti odločb, ki je normirana v čl. 6. zakona o stanovanjih, poteka nedopustnost, da bi se zoper odločbe stanovanjskih sodišč uporabljala upravnosodna pravna sredstva. Pač pa sme upravno sodišče razveljaviti odločbo stanovanjskega sodišča tedaj, kadar bi stanovanjsko sodišče prekoračilo svoj začrtani delokrog.

¹¹⁾ Ugotovim naj še, da je šlo v tem primeru za gradbeni nalog po čl. 3. stan. prav. Ni bilo torej druge stranke ali »lica« od tvrdke, ki je bila radi pokaznitve vložila tožbo na upravno sodišče.

I meni se zdi, da je edini relevantni kriterij oni, je-li stanovanjsko sodišče redno sodišče v smislu čl. 19. al. 1. zakona o drž. svetu in upravnih sodiščih, in da torej bistva vprašanja ni pogodil niti rek, da je stanovanjsko sodišče »jeden specijalan sud, organiziran ad hoc«, da »nije odeljenje pokrajinske uprave odnosno ministarstva.« Nima moše razsodbe vrhovnega upravnega sodišča, ki bi bila to reč popolnoma jasno rešila.

Zakon o stanovanjih govori le o posebnih sodiščih, ki se imajo ustanoviti pri ministrstvu za socialno politiko in pri pokrajinskih uprava h. Stoprv stanovanjski pravilnik je na novo kar z viška določil¹²⁾, da se imajo ustanoviti stanovanjska sodišča pri oblastnih občnih uprava h. Gotova resnica je torej, da od velikih županov organizirana oblastna stanovanjska sodišča, ki so začela poslovati l. 1925, niso osnovana na podstavi zakona. Njim torej značaja sodišč po čl. 19. al. cit. zak. še posebej radi tega ni moči priznati, ker okvirni t. j. stanovanjski zakon nima nobenega zakonodajavčevega pooblastila za sestavo takih sodišč.

Tudi ni dvomiti, da je zakon o drž. svetu in upravnih sodiščih ravno v določenih členov 18. in 19. derogatorno vplival na starejši stanovanjski zakon, po načelu: lex posterior derogat priori. Tu ni moči govoriti o podmenah in domnevah, nego gotovost in resnico izpričujeta jasna ratio legis in pa pravni nauk, ki razpoznavava izvršnost od pravnomočnosti.

Ko prehajam na analogijo glede na čl. 18. ibidem, mi kar naproti prihajajo protislovja, ki jih je spočela nesrečna metoda naličnosti. V izjemnem primeru prekoračenja oblasti naj bi bila stranki pač priznana pravica poslužiti se upravno-sodnih sredstev, stanovanjsko sodišče pa naj bi enake pravice nikoli ne imelo, v primeru zgoraj pod 2.) niti tedaj ne, kadar bi bilo upravno sodišče prekoračilo svojo oblast, nikari takrat, kadar bi bilo v stvarnem ali pravnem oziru in concreto ali pa z ozirom na vrzeli v zakonih vobče dvomno, je-li bilo stano-

¹²⁾ Glej gori opombo 1)!

vanjsko sodišče svoj oblastni delokrog sploh prekoračilo. Posito, non concessio, da se odločbe stanovanjskega sodišča za to, ker so izvršne, ne smejo ometati z upravnosodnimi pravnimi sredstvi, vendar potem brez pozitivne zakonske določbe tudi ni moči konstruirati za kak izjemen primer, n. pr. prekoračenje oblasti, upravnosodno tožljivost kot izjemo iz predpoloženega pravila. Še manj je to dopustno zgolj v prilog stranke, ne tudi v prilog toženega oblastva. Tudi ne bi koristilo, če bi se zagovornik tega načina skliceval na čl. 20. leg. cit., ker odločajo upravnosodna oblastva sama o svoji pristojnosti le v okviru določb o pristojnosti, navedenih v čl. 15. do 19. ibidem. Težava je zagovarjati mnenje, da je po potu naličnosti že kar v sedanjem čl. 18. tudi za naš primer zasnovana kompetenca upravnega sodišča, češ, stanovanjsko sodišče bodi zavoljo mene redno sodišče v smislu čl. 19/1, toda bog ne daj, da bi prekoračilo svojo oblast, zakaj s tem bi se samo iznebilo svojega sodnega značaja ter bi se enačilo z upravnim oblastvom, čigar posel si je prilastilo; ter dalje, češ, ergo so po čl. 18. dopustna upravnosodna pravna sredstva. Zakaj takemu miselnemu razporedu boš uspešno ugovarjal, da v večkrat omenjenem sporu (razsodba 2.) ni šlo za nikakšen kompetenčni spor med stanovanjskim sodiščem pa nekim zunanjim upravnim oblastvom, marveč le za pripetljaj, da je stanovanjsko sodišče brez vsakršnega sokoba ali graje funkcijo stanovanjskega oblastva I. stopnje privzelo k svojim poslom (pred 3. majem 1923. morda vendarle ne brez vsake zakonite zaslombe). In oporečeš, da upravnosodna oblastva niso poklicana reševati kompetenčne konflikte med stanovanjskimi oblastvi pa drugimi upravnimi oblastvi, še manj pa med stanovanjskimi oblastvi I. stopnje na eni ter stanovanjskim sodiščem na drugi strani. Slednje bi bilo po argumentaciji državnega sveta izključeno že na podstavi čl. 6. zak. o stanovanjih. Toda takšno mnenje bi bilo vrh tega tudi še v prekem protislovju s čl. 15. ibidem, ki proglašča za administrativni spor zgolj spor med poedincem ali pravno osebo na eni in upravnim oblastvom na drugi strani. Po tem potu se torej ni moči izmotati iz krožnega toka. K vprašanju, kdo je upra-

vičen soditi o prekoračenju oblasti, pa se pridružuje tudi še nadaljnje vprašanje, kje je kriterij za to presojo, kadar gre za stanovanjskopravne spore.

Ob tem položaju ni moči oporekati praksi upravnega sodišča za Slovenijo v Celju, ki dopušča upravnosodna sredstva proti odločbam stanovanjskih sodišč, ki jih smatra za upravna oblastva. Nesoglasje z državnim svetom v tej stvari je znamenit opomin zakonodajavcu, da mu je dobro paziti, da ne prehitava, kjer naj bi le — sledil. V posameznih pokrajinah naše kraljevine sta zakrivila različnost prava in iz nje potekajoča različna miselnost, da so stanovanjskopolični predpisi glede našega razpravnega predmeta (in morda tudi še v kakem drugem oziru) izenačeni v tekstu zakona, nikakor pa ne v življenju.

Pregled po pravniških revijah.

Pregled časopisa za pravnu filozofiju. Za pravnu filozofiju je od naročitog interesa da se zabeleže: Bd. XI. 1922/23. Heft 3. Logosa (Internationale Zeitschrift für Philosophie der Kultur) i 2. Heft, 1922/1923 (II. Jahrg.) časopisa Philosophie und Recht (Zeitschrift für Philosophie u. Rechtswissenschaft etc.). Logos nam pruža pregled rada i rezultata normativne (Kelsenove) škole sa jednim člankom pri kraju o transcendentalnom (logičkom) idealizmu koji je bio od uticaja na ovu (normativnu) školu. Philosophie und Recht donosi članke ruskih naučnika o ruskoj pravnoj filozofiji.

U Logosu Kelsen razvija u članku Gott und Staat svoju ideju iz svoga dela Der soziologische und juristische Staatsbegriff, 1922 o identičnosti logičke strukture pojmova Bog i država. Kao što se u prirodnim i psihološkim naukama, kao i u samoj filozofiji, pojam supstance zamenjuje pojmom funkcije, tako isto se u državopravnoj nauci pojam države kao suverenog subjekta, suverene pravne ličnosti zamenjuje pojmom funkcionalnog odnosa (odnosa uzajamne zavisnosti) norama jednog pravnog sistema. Po Kelsenu, na taj način državopravna nauka dobija ono isto obeležje koje i psihologija koja izbacuje pojam duše kao supstance. Medjutim, po našem mišljenju jedna ovakva identifikacija čini jednu pogrešku. Bog je u svetu moguć u smislu same Kantove filozofije, ali suvereni pravni subjekt je nemoguć pojam u opšte (u logičkom smislu). Psiholo-